

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry ve věci

navrhovatele: **Občanská demokratická strana**, IČ 16192656
sídlem Truhlářská 1106/9, 110 00 Praha 1
jednající volebním zmocněncem J. Š.
bytem Ú. 109, Ch.

- za účasti: 1) **Úřad městského obvodu Pardubice III**
sídlem J. Z. 983, P.
- 2) volební strana **ANO 2011**
sídlem Babická 2329/2, 149 00 Praha
jednající volebním zmocněncem Ing. Mgr. R. J., Ph.D.
bytem P. 1483, P.
- 3) volební strana **Koalice pro Pardubice (TOP 09, KDU-ČSL, politické hnutí Nestránici)** jednající volebním zmocněncem O. M.
bytem K. 61, S.
- 4) volební strana **NAŠE PARDUBICE – „Nechme město rozkvést“**
jednající volebním zmocněncem Mgr. F. S.
bytem Š. 1063, P. – B. P.
- 5) volební strana **Pardubáci společně: Pardubáci, Patrioti a STAN**
jednající volebním zmocněncem Ing. O. H.
bytem D. 758, P. – S.
- 6) volební strana **Sdružení pro Pardubice**
sídlem Sladkovského 433, 530 02 Pardubice
jednající volebním zmocněncem R. Ž.
bytem K. IV. 2591, P. – Z. P.

o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb a volby kandidátů do Zastupitelstva městského obvodu Pardubice III konaných ve dnech 5. 10. 2018 a 6. 10. 2018

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Návrh na zahájení řízení

1. Navrhovatel se včas podaným návrhem, doručeným Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích dne 19. 10. 2018, domáhal, aby krajský soud rozhodl o neplatnosti voleb do Zastupitelstva městského obvodu Pardubice III (dále jen „MO Pardubice III“) konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 (dále též „volby do zastupitelstva“). Konkrétně v návrhové části požadoval, aby soud prohlásil neplatnost hlasování ve volebním okrsku č. 3009 a aby uložil věcně a místně příslušným volebním orgánům provést opravu výsledku sčítání v tomto volebním okrsku a v důsledku toho opravu vyhlášení výsledků voleb zastupitelstva.
2. Navrhovatel svůj návrh odůvodnil následovně. Z veřejně přístupných výsledků (internetové stránky <http://www.volby.cz> provozované Českým statistickým úřadem) voleb do zastupitelstva zjistil, že ve volbách do zastupitelstva kandidát volební strany ODS č. 15, J. Ž. (tedy kandidát navrhovatele) ve volebním okrsku č. 3009 obdržel 0 (slovy: nula) hlasů, zatímco ostatní kandidáti navrhovatele obdrželi počet hlasů v intervalu od 55 do 103 hlasů, tedy průměr obdržených hlasů pro kandidáta navrhovatele v daném okrsku činil 60,4 hlasů. Navrhovatel se domnívá, že chyba podstatným způsobem ovlivnila výsledek ODS v daném volebním okrsku a přeneseně i celkový výsledek ODS ve volbách do zastupitelstva MO Pardubice III. Dále uvedl, že patrně došlo pouze k administrativní chybě při sčítání hlasů.
3. K prokázání svého tvrzení o zřejmé chybě uvedl, že disponuje čestným prohlášením dvou občanů, kteří prohlásili, že odevzdali hlas kandidátovi č. 15. Toto čestné prohlášení doložil. S ohledem na českou volební legislativu nemá navrhovatel jinou možnost k nápravě uvedené chyby. (Pozn. soudu – navrhovatel v návrhu však jakkoli nekonkretizoval jakým konkrétním „podstatným způsobem“ byl výsledek ODS ve volbách ovlivněn. Setrval pouze u toho, že kandidát č. 15 měl mít více hlasů, též měla mít více hlasů i ODS v daném okrsku č. 3009, přičemž rozdíl se mohl pohybovat toliko v desítkách hlasů).

Přípustnost návrhu a posouzení věci krajským soudem

4. Dle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.
5. Dle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách“), podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

6. Dle § 67 odst. 3 zákona o volbách lhůta určená podle dnů je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin.
7. Dle § 60 odst. 2 zákona o volbách může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.
8. Dle § 60 odst. 3 zákona o volbách může návrh na neplatnost voleb podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.
9. Dle § 60 odst. 4 téhož zákona může návrh na neplatnost volby kandidáta podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.
10. Pokud jde o otázku vázanosti krajského soudu doslovným návrhem výroku navrhovatele, pak z textu návrhu je zřejmé, že navrhovatel se domáhá vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva MO Pardubice III, případně volby jednotlivých kandidátů v důsledku pochybení při sčítání ve volebním okrsku č. 3009 ve vztahu ke kandidátovi navrhovatele č. 15. Soud není doslovně vázán návrhem výroku rozhodnutí obsaženým v návrhu na zahájení řízení, nýbrž je povinen vycházet z obsahu a smyslu učiněného návrhu. Při úvaze, pod který z právních prostředků podle § 60 s.ř.s. soud návrh na zahájení řízení subsumuje, musí mít soud vždy na paměti cíl soudního přezkumu, tj. napravit hrubé ovlivnění výsledků voleb a současně musí respektovat zásadu minimalizace zásahů veřejné moci do procesu svobodného vytváření vůle voličů a do jejich skutečně projevené vůle ve volbách. Uvedené pojetí soudního přezkumu plně koresponduje s aplikací zásady koncentrace řízení ve volebních věcech, kdy lhůta k podání návrhu se vztahuje nejen na návrh samotný, ale i na uvedení všech skutkových a právních důvodů týkajících se porušení dopadajícího volebního zákona (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2004, sp. zn. Vol 13/2004, usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2016, sp. zn. I. ÚS 3215/16).
11. V dané věci je nepochybné, že navrhovatel jako volební strana byl oprávněn podat návrh na zahájení řízení podle § 90 odst. 1 s.ř.s., tedy svědčila mu aktivní volební legitimace, a dále je s ohledem na datum podání návrhu věcně a místně příslušnému soudu dne 19. 10. 2018 v 10:00 hodin nepochybné, že návrh byl podán včas, neboť Státní volební komise vyhlásila a uveřejnila výsledky voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 5. 10. 2018 a 6. 10. 2018 sdělením ve Sbírce zákonů dne 9. 10. 2018 v souladu s ust. § 51 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (viz sdělení Státní volební komise ze dne 8. října 2018 o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 5. a 6. října 2018 Sbírka č. 225/2018 Sb.).
12. Okruh účastníků je v tomto typu soudního řízení vymezen v § 90 odst. 2, věta první s.ř.s., když v řízení o návrhu na neplatnost voleb jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických

stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo nezávislý kandidát. Na základě tohoto ustanovení přiznal krajský soud postavení účastníků řízení Úřadu městského obvodu Pardubice III a volebním stranám, které získaly ve volbách mandáty. K určení okruhu účastníků musel soud vzít v potaz možné výsledky řízení, a to na základě navrhovatelem poskytnutých tvrzení. Pokud by totiž měl jeden z kandidátů volební strany ODS obdržet více hlasů a tím i více hlasů ODS, mohlo by dojít k situaci, kdy by po novém výpočtu podílů (podílových čísel) dle § 45 odst. 1 a 2 zákona o volbách, získali mandáty v zastupitelstvu jiné volební strany či jiní kandidáti, avšak předem soudu neznámí. Navrhovatel tyto návazné okolnosti a důsledky v návrhu pominul. Jednoduchou úvahou je však zřejmé, že nové mandáty by nemohly získat volební strany, které podle tvrzených chybných zveřejněných výsledků mandáty nezískaly. Jinak řečeno, hlasy mohly být po kontrole sčítání připočteny pouze ODS, resp. jejímu kandidátu č. 15 a nikoli straně jiné. Soud totiž může v dané věci při nastolených tvrzeních navrhovatele provádět přepočty pouze u kandidáta ODS č. 15 (hlasování křížkem pro kandidáta dle § 34 odst. 3 zákona o volbách), případně celé kandidátky ODS (hlasování křížkem pro stranu dle § 34 odst. 4 zákona o volbách). Konečně soud dodává, že otázku vyhodnocení a zvolení typu soudního přezkumu nepovažuje na věc, která by mohla ovlivnit výsledek souzené věci. Ostatně jak odborná literatura, tak judikatura správních soudů i NSS se snaží poskytnout vodítka pro určení typů řízení ve volebních věcech, nicméně tyto závěry nejsou zcela jednoznačné. K uvedenému soud odkazuje na usnesení Krajského soudu v Praze sp. zn. 50 A 22/2012, případně usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 40 A 7/2012 (publikováno též v ASPI). Z prvně uvedeného rozhodnutí se mezi jiným podává, že návrhem na neplatnost hlasování by měl být návrh poukazující na nezákonnost, kterou by bylo možné odstranit pouze opakovaným hlasováním, tj. opakovaným projevem vůle voličů ve volebních místnostech. Takový předpoklad však nedopadá na projednávanou věc.

13. Krajský soud zaslal uvedeným účastníkům řízení návrh na zahájení řízení, přičemž nepožadoval jejich vyjádření. Žádný z účastníků se k podanému návrhu na zahájení řízení nevyjádřil.
14. Krajský soud věc přezkoumal podle § 90 odst. 3 s. ř. s. bez jednání, které není třeba nařizovat. Při posouzení důvodnosti návrhu vycházel krajský soud z uvedené právní úpravy a z judikatorních východisek ve věcech soudního přezkumu voleb. Tzv. „*algorithmus posuzování volebních stížností*“ zformuloval Nejvyšší správní soud poprvé v případě řízení o stížnostech na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 (usnesení ze dne 2. 7. 2004, ve věci sp. zn. Vol 6/2004; dostupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud zde zformuloval tři zásadní podmínky, jejichž splnění může vést k úspěšnosti návrhu. Tento algoritmus lze vzhledem k jeho obecnosti aplikovat při soudním přezkumu voleb do zastupitelstev obcí. Tři podmínky pro vyhovění volební stížnosti jsou následující: (i) Protizákonnost – tj. porušení některých ustanovení volebního zákona anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně volebního zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces, a které z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity, případně se jedná o případy přímé aplikace ústavních norem bez jejich

konkretizace v předpisech jednoduchého práva. Uvedení všech případů protizákonnosti je otázkou interpretace a aplikace práva, tj. není možné uvést taxativně všechny případy.

(ii) Existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb. Tato podmínka vylučuje ty případy, kdy sice dojde k porušení relevantních právních předpisů, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky.

(iii) Zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledek. Tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možnost se důvodně domnívat, že, pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, volby by dopadly odlišně. Jinými slovy, tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tedy jejich zásadní zpochybnění (viz usnesení NSS ze dne 4. 7. 2006, čj. Vol 66/2006-105).

15. Výše uvedený zobecňující algoritmus soudního přezkumu voleb se vztahoval k právní úpravě voleb účinné do 31. 12. 2016, kdy dle jednotlivých volebních zákonů mohl návrh na neplatnost voleb podat navrhovatel, pokud měl za to, že byla porušena ustanovení některého ze zákona upravujících volby způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb (viz shodně § 60 odst. 2 až 4 zákona o volbách ve znění účinném do 31. 12. 2016). Nabytím účinnosti zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, tj. ve vztahu k volbám do zastupitelstev obcí dnem 1. 1. 2017, došlo ke zpřísnění formulace ustanovení § 60 odst. 2 až 4 zákona o volbách, neboť slova „*mohl ovlivnit*“ byla nahrazena slovy „*hrubě ovlivnil*.“ Dopady uvedeného posunu v textu zákona se zabýval Nejvyšší správní soud při posuzování návrhu na vyslovení neplatnosti volby prezidenta republiky, přičemž jeho závěry lze aplikovat vzhledem k obdobné právní úpravě i na věc nyní posuzovanou krajským soudem. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 15. 2. 2018, č.j. Vol 16/2018-33, body 21 a 22, vyslovil tyto závěry: „*Za předchozí právní úpravy Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 2. července 2004 č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS, dovodil, že základními předpoklady pro vyhovění volební stížnosti je (1) protizákonnost, tj. porušení některých ustanovení zákona upravujícího volební proces, (2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, a (3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. „Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.“ Volební výsledky jsou „zatemněny“ tehdy, je-li možno se důvodně domnívat, že by volby dopadly odlišně, pokud by nedošlo ke zjištěné nezákonnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. listopadu 2016 č. j. Vol 4/2016-191, publ. pod č. 3522/2017 Sb. NSS; viz též Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P. Soudní řád správní – online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, § 90). Ačkoli s tím volební zákony do konce roku 2016 nepočítaly, případný zásah volebního soudu mohlo dle soudní judikatury vyvolat pouze porušení zákona způsobilé ovlivnit výsledky voleb v určité intenzitě. V tomto směru tedy bude možné nadále vycházet z dosavadní judikatury, neboť pojem „hrubé ovlivnění“ výsledků voleb lze co do intenzity považovat za zákonodárcem zvolený ekvivalent jejich „zatemnění“. Na druhou stranu však nelze ignorovat, že zákonodárce opustil předpoklad pouhé potenciality vlivu porušení zákona na výsledek volby a zákonem č. 322/2016 Sb. zavedl požadavek, aby porušení zákona výsledek volby skutečně*

ovlivnilo. Jinými slovy, nyní již bude pro vyhovění volební stížnosti nutné, aby bylo v řízení podle § 90 s.r.s. prokázáno, že došlo k porušení některého zákonného ustanovení upravujícího průběh volebního procesu a že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb, a to hrubým způsobem.“ (zvýrazněno krajským soudem.)

16. Z výše uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu vyplývá, že uvedený algoritmus posuzování volebních stížností lze aplikovat na novou právní úpravu s tím, že pojem „hrubé ovlivnění“ výsledků voleb lze „co do intenzity považovat za zákonodárcem zvolení ekvivalent jejich zatemnění“ (viz usnesení NSS ze dne 15. 2. 2018, č.j. Vol 16/2018-33, bod 22). Nadto dle současné právní úpravy návrhové musí tvrdit a nabídnout k tvrzení důkazy, že porušení volebního zákona výsledek voleb skutečně ovlivnilo, nikoliv pouze ovlivnit mohlo.
17. Ústavní soud v minulosti opakovaně konstatoval, že naše volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Vady a pochybení voleb je proto třeba považovat za relativní a jejich význam je nutno poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového, nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popřípadě na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality. Řízení je tedy založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 10. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 5/02, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení, svazek č. 28, str. 25 a násled., a vyhlášený pod č. 476/2002 Sb.). Přičemž rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily, nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak. Vyslovení neplatnosti voleb totiž nelze považovat za trest za porušení volebních předpisů, jedná se o prostředek k zajištění legitimacy zvoleného orgánu (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení, svazek č. 36, str. 185 a násled., a vyhlášený pod č. 140/2005 Sb.).
18. Základní podmínkou pro úspěšnost návrhu na neplatnost je tak tvrzení návrhové obsažené v návrhu, že skutečně došlo (nikoliv že „mohlo dojít“, jak bylo obsaženo v předchozí právní úpravě zákona o volbách) k porušení zákona o volbách, který hrubě ovlivnil výsledky voleb. Při soudním přezkumu voleb je přitom nutné mít na paměti, že soudní ochrana má být poskytnuta jen tehdy, pokud porušením zákona o volbách nebyla respektována skutečná a svobodná vůle

voličů projevená ve volbách na základě jejich aktivního volebního práva. Soud se proto musí zabývat tím, zda došlo k porušení zákona ve zmíněné intenzitě, která způsobuje „hrubé ovlivnění“ (jinými slovy ve smyslu „zatemnění“) volebních výsledků, tedy jejich zásadní zpochybnění, přičemž se musí jednat o skutečné a prokazatelné porušení zákona. Soud totiž není „kontrolním“ orgánem, který by na základě jakýchkoliv domněnek či podezření byl povinen provádět automaticky požadovanou kontrolu volebních výsledků. V souladu s výše uvedeným cílem soudního přezkumu a účelem jeho právní úpravy proto musí návrhové v návrhu uvést takové skutečnosti a důkazy, z nichž by vyplývala závažná indicie o porušení zákona o volbách v požadované intenzitě. Ostatně ke stejnému

závěru dospěl i Nejvyšší správní soud, když v usnesení ze dne 22. 10. 2014, č.j. Vol 18/2014-41, a zejména v usnesení č.j. Vol 82/2006-51, konstatoval: „*Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb*“. Tento závěr Nejvyššího správního soudu byl přitom přijat za účinnosti předchozí právní úpravy, kdy k účinnému zpochybnění volebních výsledků postačovala pouze potencialita vlivu porušení zákona na výsledek voleb. Funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže totiž být vykládána tak široce, „*aby v konečném důsledku jeho práce nabrazovala na základě pouhé spekulativně formulované námitky činnost volebních orgánů, v mezním případě ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků*“ (viz usnesení NSS ze dne 22. 10. 2014, č.j. Vol 18/2014-41).

19. Rovněž je vhodné připomenout, že ve věcech voleb je chráněna tzv. „*presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak*“ (viz usnesení NSS ze dne 22. 10. 2014, č.j. Vol 18/2014-46). Prokazovat tento opak je povinen navrhovatel, neboť jen on nese důkazní břemeno. Ústavní soud v této souvislosti uvedl: „*pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení...plyne nevyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá*“ (viz nálezn. sp.zn. ÚS 73/04). Tyto závěry mimo jiné znamenají, že pokud bude zjištěno pochybení v některém jednotlivém volebním okrsku, nelze toto pochybení v domněnkách přenášet na další okrsky bez relevantních indicií.
20. V dané věci byla dána významná indicie o nevěrohodnosti výsledku voleb do Zastupitelstva MO Pardubice III, ve volebním okrsku č. 3009, neboť, jak uvedeno shora, kandidát navrhovatele č. 15 J. Ž. obdržel zjevně nepravděpodobný nulový počet hlasů. Častou praxí voličů totiž je dát hlas pro celou volební stranu bez toho, aby byly dány hlasy jiným jednotlivým kandidátům. Za takového způsobu hlasování obdrží hlas všichni kandidáti na vybrané kandidátní listině. Krajský soud dospěl k tomuto dílčímu závěru o pochybení na základě porovnání obdržených hlasů kandidátem navrhovatele č. 15 s hlasy obdrženými jinými kandidáty navrhovatele, především s kandidáty v závěru kandidátní listiny. Krajský soud uznal tuto neobvykle výraznou disproporci za významnou indicii, které je třeba věnovat náležitou pozornost. Soud rovněž vzal na vědomí čestné prohlášení J. Ž. a R. Ž., kteří prohlásili, že dotčenému kandidátu odevzdali hlas. V této souvislosti však soud připomíná, že čestné prohlášení voličů má ve volebních věcech omezenou vypovídací váhu, resp. schopnost, neboť volební akt probíhá tajně a projevená vůle voliče není ověřitelná. Ani samotné čestné prohlášení proto nelze verifikovat. Pokud by soud k čestným prohlášením přistupoval bez takové výhrady, bylo by možné pak vždy s použitím takových prohlášení zpochybnit jakékoli výsledky voleb.
21. Za daného stavu věci krajský soud přistoupil k přepočtu hlasů obdržených kandidátem č. 15 na kandidátní listině ODS ve volebním okrsku č. 3009. Důvody k tomu a popsání indicií jsou uvedeny shora. Před samotným přepočtem hlasů však soud též provedl jednoduchou početní úvahu za použití výsledků voleb zveřejněných na www.volby.cz s přihlédnutím k ustanovení § 45 zákona o volbách, které upravuje zjišťování výsledků

voleb. Již za této základní úvahy soud dospěl k závěru, že návrh může být stěží důvodný. Lze sice souhlasit s navrhovatelem, že chybou při sčítání hlasů mohl být, resp. byl (k tomu viz další odstavce odůvodnění pojednávající o přepočtu hlasů) ovlivněn výsledek ODS v určení počtu získaných hlasů, avšak již nemohl být ovlivněn výsledek ODS v počtu získaných mandátů, zvolených zastupitelů či náhradníků. Pro výsledek jakéhokoli řízení o přezkumu voleb je pak podstatné ovlivnění výsledku ve smyslu získaných mandátů a nikoli pouhé (nepřesné) určení počtu hlasů, které nemá vliv na samotný výsledek ve smyslu získaných mandátů pro jednotlivé kandidáty. K tomu též judikatura citovaná shora.

22. Úvaha soudu se má takto. Navrhovatel tvrdí, že jeho kandidát č. 15 J. Ž. měl obdržet v okrsku č. 3009 více hlasů než nula, která byla zaznamenána ve výsledcích publikovaných na www.volby.cz. V závislosti na takto vyšším počtu hlasů měla o totožný počet hlasů obdržet více celá volební strana navrhovatele ODS nejen v okrsku č. 3009, zprostředkovaně též v celém volebním obvodu. Dle počtu hlasů v celém volebním obvodu se zjišťují výsledky voleb (§ 45 volebního zákona). Pokud soud nahlédl do výsledků na www.volby.cz pro volební okrsek č. 3009 tak zjistil, že v tomto okrsku bylo vydáno a odevzdáno celkem 270 obálek, zjednodušeně řečeno se k volbám dostavilo 270 voličů, což je teoretický maximální dosažitelný počet hlasů pro jednoho kandidáta jakékoli volební strany v tomto okrsku. Sám navrhovatel uvádí, že jeho kandidáti obdrželi od 55 do 103 hlasů v daném okrsku, což odpovídá zveřejněným výsledkům. Pokud by soud započítal pro kandidáta č. 15 J. Ž. ryze teoretický maximální počet hlasů ve výši 270, tak by to pro stranu navrhovatele znamenalo nikoli zjištěných 906 hlasů v okrsku, nýbrž 1.176 hlasů. V celém volebním obvodu by pak volební strana ODS nezískala zjištěných 21.258 hlasů, nýbrž 21.528 hlasů. Kandidát J. Ž. by ve volebním obvodu získal nikoli 1.139 hlasů, nýbrž 1.409 hlasů. Takto maximálně navýšené počty hlasů však nepřinášejí jakoukoli navazující změnu výsledku voleb. Podíly (podílová čísla) volební strany ODS se v dotčeném obvodu změní (zvýší), avšak nikoli významně. Poslední 15. mandát ve volebním obvodu MO Pardubice III odpovídal podílu s hodnotou 3.236,50 a získala jej strana Pardubáci společně. Případný další mandát pro sedmého kandidáta mohla získat ODS (získala dle zveřejněných výsledků 6 mandátů) toliko za situace, kdy by odpovídající sedmý podíl byl vyšší než 3.236,50. Pokud však teoreticky navýšený počet hlasů o 270 hlasů pro stranu ODS, tedy počet 21.528 soud vydělí číslem 7 (viz § 45 odst. 1 věta poslední zákona o volbách), získá hodnotu 3.075,43. Tento podíl zcela zjevně nepostačuje na zisk dalšího sedmého mandátu pro stranu ODS, neboť není vyšší než zmíněných 3.236,50. Rovněž tak maximální možné navýšení hlasů pro samotného kandidáta č. 15 J. Ž. nepřesahuje průměrný počet hlasů na kandidáta zvýšený o 10 % (viz § 45 odst. 4 téhož zákona). Původní průměrný počet hlasů navýšený o 10 % pro změnu pořadí kandidáta byl zveřejněn 1.558,7. Po připočtení teoretických 270 hlasů se průměr navýšený o 10 % ještě zvýší a rozhodně bude přesahovat teoretických navýšených 1.409 hlasů samotného kandidáta.

23. Nyní již k samotné konkrétní kontrole výsledků hlasování a voleb. Soud provedl kontrolu zejména z důvodů instruktivních a preventivních (informace do budoucna pro zúčastněné subjekty) a rovněž k objasnění toho, z jakého možného důvodu k chybě došlo. Krajský soud si vyžádal příslušnou kompletní volební dokumentaci volebního

okrsku č. 3009 a přepočítal hlasy, které obdržel ve volebním okrsku č. 3009 ve volbách do Zastupitelstva Městského obvodu Pardubice III kandidát navrhovatele č. 15, J. Ž. V rámci toho při přepočítání hlasovacích lístků odevzdaných voliči volební straně ODS, tedy navrhovateli, krajský soud zjistil, že při zapsání těchto hlasů do pomocného sčítacího archu, stejně tak následně při jejich přepsání do zápisu o průběhu a výsledku hlasování nebylo u kandidáta č. 15 J. Ž. započteno 49 hlasů zjištěných dle § 40 odst. 5 písm. b) volebního zákona (jedná se o hlasy, kdy byla označena pouze volební strana). Jinak kandidát č. 15 J. Ž. neobdržel jiné hlasy dle § 40 odst. 5, písm. a) či c) volebního zákona. Dle krajského soudu k této chybě došlo tím, že jmenovaný kandidát jako jediný z kandidátní listiny navrhovatele neobdržel na pomocném sčítacím archu jediný samostatný hlas a měly se mu započítat pouze hlasy přidělené celé volební straně v počtu 49. Avšak u tohoto kandidáta, na rozdíl od kandidátů ostatních, v součtu $49 + x$ (kde x je počet hlasů udělených kandidátu samostatně a bylo v daném případě rovno nule) byla hodnota 49 opomenuta. Po zohlednění uvedených zjištění dospěl krajský soud k závěru, že kandidát navrhovatele č. 15 J. Ž. obdržel v daném okrsku č. 3009 celkem 49 hlasů, a nikoli původních 0 (nula) hlasů, jak bylo zaznamenáno příslušnou okrskovou volební komisí. Volební strana Občanská demokratická strana pak v celém volebním obvodu MO Pardubice III získala nikoli zveřejněných 21.258 hlasů, nýbrž 21.307 hlasů. Kandidát č. 15 J. Ž. získal celkem nikoli zveřejněných 1.139 hlasů, nýbrž 1.188 hlasů.

24. Krajský soud se dále v souladu s algoritmem přezkumu voleb shora uvedeným zabýval tím, zda toto pochybení mohlo mít vliv na výsledky voleb navrhovatele do zastupitelstva a v rámci toho na výsledky volby kandidáta navrhovatele č. 15. S ohledem na umístění kandidáta J. Ž. na 15. (posledním) místě kandidátní listiny navrhovatele a s ohledem na zákonem stanovený postup Českého statistického úřadu při zjišťování výsledků voleb, který je upraven v § 45 zákona o volbách, krajský soud dovodil, že popsána chyba spočívající v chybějících 49 hlasech nemohla mít vliv na výsledek voleb do zastupitelstva. Soud tento svůj závěr ověřil u Českého statistického úřadu za analogického použití podle § 74 s.ř.s. (obdobně v minulosti postupoval např. Krajský soud v Hradci Králové - usnesení ze dne 10. 11. 2014, č.j. 30 A 86/2014-76, Krajský soud v Praze - usnesení ze dne 16. 11. 2010, č.j. 44 A 101/2010-26, či NSS ve věci sp. zn. Vol 58/2017 - věc Bendl, Kupka). Statistický úřad k výzvě soudu obsahující upravený (zvýšený) počet hlasů sdělil, že počty získaných mandátů zůstaly beze změny, pořadí zvolených náhradníků zůstalo beze změny ve vztahu ke zveřejněným výsledkům.

Původní pořadí podílů hlasů

	Podíl	Název volební strany	Pořadí v rámci strany
1	21 258,00	ODS	1
2	13 142,00	ANO 2011	1
3	10 629,00	ODS	2
4	7 086,00	ODS	3
5	6 571,00	ANO 2011	2
6	6 473,00	Pardubáci společně	1
7	5 611,00	Sdružení pro Pardubice	1

8	5 314,50	ODS	4
9	5 156,00	NAŠE PARDUBICE	1
10	4 380,66	ANO 2011	3
11	4 251,60	ODS	5
12	3 632,00	Koalice pro Pardubice	1
13	3 543,00	ODS	6
14	3 285,50	ANO 2011	4
15	3 236,50	Pardubáci společně	2

Přepočítané pořadí podílů hlasů

	Podíl	Název volební strany	Pořadí v rámci strany
1	21 307,00	ODS	1
2	13 142,00	ANO 2011	1
3	10 653,50	ODS	2
4	7 102,33	ODS	3
5	6 571,00	ANO 2011	2
6	6 473,00	Pardubáci společně	1
7	5 611,00	Sdružení pro Pardubice	1
8	5 326,75	ODS	4
9	5 156,00	NAŠE PARDUBICE	1
10	4 380,66	ANO 2011	3
11	4 261,40	ODS	5
12	3 632,00	Koalice pro Pardubice	1
13	3 551,16	ODS	6
14	3 285,50	ANO 2011	4
15	3 236,50	Pardubáci společně	2

25. Z uvedených tabulek je zřejmé, že výsledky voleb ve smyslu získaných mandátů se nemění. Případný sedmý podíl v řadě volební strany ODS má hodnotu 21.307 děleno 7, což činí 3.043,86. Tento podíl nedosahuje hodnoty 15. posledního přiděleného mandátu s hodnotou 3.236,50. Ohledně přidělených získaných mandátů jednotlivým kandidátům volební strany navrhovatele ČSÚ soudu sdělil, že též k jakékoli změně nedochází. U volební strany ODS hranice pro změnu pořadí kandidáta činí 1.562, přičemž kandidát č. 15 J. Ž. získal po přepočtu 1.188 hlasů. Zůstává tak i nadále devátým náhradníkem.
26. Odůvodněné závěry Českého statistického úřadu, jehož postup byl dle ověření krajského soudu v souladu s ust. § 45 zákona o volbách, potvrdily, že po porovnání výsledků výpočtu provedeného dle výsledků hlasování zjištěných krajským soudem s výsledky zjištěnými dotčenou okrskovou volební komisí se počty mandátů, které obdržel navrhovatel, přidělení mandátů jeho konkrétním kandidátům, ani pořadí náhradníků nezměnilo. Krajský soud proto uzavírá, že pokud jde o první krok shora vymezeného algoritmu posuzování volební stížnosti, došlo k porušení ust. § 40 zákona o volbách, které spočívalo v pochybení okrskové volební komise č. 3009 při sečtení hlasů platně odevzdaných kandidátům navrhovatele. Současně krajský soud shledal přímý vztah ke zjištěným volebním výsledkům, tedy shledal naplnění druhé podmínky shora uvedeného algoritmu soudního přezkumu voleb. Pokud jde však o posouzení intenzity tohoto porušení zákona, krajský soud s ohledem na uvedený závěr Českého statistického úřadu zcela vyloučil následek v podobě hrubého ovlivnění výsledků voleb, neboť uvedená chyba předmětné okrskové volební komise se projevila natolik nízkou intenzitou, že tato neměla vliv na konkrétní rozdělení mandátů mezi jednotlivé volební strany a jejich kandidáty dle výsledků voleb do Zastupitelstva Městského obvodu Pardubice III tak, jak byly vyhlášeny Státní volební komisí. Tedy v důsledku zjištěného pochybení nedošlo k hrubému ovlivnění výsledků voleb ve smyslu jejich „zatemnění“, tedy nebyla splněna třetí podmínka algoritmu soudního přezkumu voleb, proto nemohl být podaný návrh na neplatnost voleb úspěšný.
27. S ohledem na shora uvedené dospěl krajský soud k jednoznačnému závěru, že podaný návrh nebyl důvodný, a proto jej krajský soud podle § 90 odst. 3 s.ř.s. tímto usnesením zamítl.
28. Nad rámec nosných důvodů tohoto usnesení poukazuje krajský soud na stěžejní úlohu okrskových volebních komisí, které jsou oprávněny, avšak současně povinny dohlížet na zákonnost průběhu voleb a zjišťování výsledků hlasování. Právě okrsková volební komise má pro takový úkol optimální podmínky, jelikož její jednotliví členové mají možnost bezprostředně vnímat vše, co se v jejich volebním okrsku událo, a to jak při průběhu voleb, tak i při následném sčítání hlasů. V dané věci je přitom zjevné, že k popsané administrativní chybě došlo v důsledku nedostatečné kontroly provedeného sčítání hlasů. Každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, je podle § 17 odst. 2 zákona o volbách oprávněna delegovat svého člena a náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Ve vztahu k úloze okrskových volebních komisí a k jejich kontrolnímu mechanismu se již ostatně vyjádřil Nejvyšší

správní soud např. v usnesení ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010–47: „*Je proto primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel. Součástí této kontroly je samozřejmě, ovšem pouze jako ultima ratio, také volební soud. Ten by měl do volebního procesu zasáhnout pouze výjimečně, a to pokud se ostatní prostředky kontroly ukázaly jako neúčinné, nebo nelze spravedlivě požadovat jejich vyčerpání a současně existují konkrétní skutečnosti naznačující porušení těchto pravidel způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb.*“

29. Rovněž tak nad rámec shora provedeného odůvodnění soud směrem k navrhovateli sděluje, že návrh (ač stručný ve vyličení tvrzeného pochybení, což soud kvituje) byl na samé hranici toho, co mohl soud věcně projednat. Navrhovatel přijatelně a smysluplně argumentoval a poukazoval na to, že hlasy jeho strany a jeho kandidáta byly mylně zjištěny či sečteny, což se ostatně potvrdilo. Avšak v jeho návrhu již zcela absentovalo vyličení toho, jakým podstatným způsobem (slovy zákona hrubé ovlivnění) byl ovlivněn samotný výsledek voleb. Navrhovatel jakoby v návrhu zůstal na půli cesty a neučinil navazující úvahu, zda tvrzený chybějící počet hlasů v jednom z volebních okrsků (chybějící počet nebyl předem znám, avšak nemohl přesáhnout 270 – viz shora) může ovlivnit výsledek voleb ve smyslu přidělení mandátů pro daný volební obvod. Pokud by tak totiž navrhovatel učinil, ač mu v tom nic nebránilo, sám by patrně seznal, že jeho návrh nemůže být úspěšný, a tudíž vyčerpával síly nadbytečně. Absence této úvahy se též projevila v tom, že navrhovatel zřejmě nebyl schopen označit kandidáta, který podle zveřejněných výsledků neměl být platně zvolen. Nicméně soud respektuje postup navrhovatele spočívající v podaném návrhu jako potenciální snahu o nápravu pochybení při zjišťování výsledků voleb ve smyslu řádně zjištěného počtu získaných hlasů. K tomu však bez dalšího soudnictví ve věcech volebních neslouží. Pouze jako úvahu de lege ferenda soud uvádí, že v takových případech (a též např. v případech velmi těsných volebních výsledků) by měla existovat možnost kontrolního přepočítání hlasů (nikoli však soudem), s čímž však naše legislativa nepočítá.

Náklady řízení

30. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků řízení ve věcech volebních právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s.ř.s.).

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný (§ 104 odst. 1 s.ř.s.).

Pardubice, 8. listopadu 2018

JUDr. Jan Dvořák v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje